

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

În procedura judecătorului Dinu Brașoveanu din cadrul Judecătoriei Soroca (sediul central) se află dosarul penal în privința inculpatei Trohin Lilia, care este învinuită de Procuratura Raionului Soroca, de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 322 alin.(1) din Codul penal.

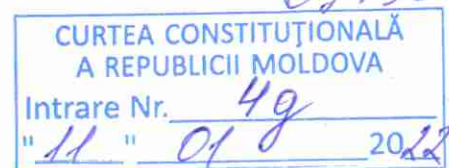
Astfel, în adresa înaltei Curți se expediază Încheierea Judecătoriei Soroca (sediul central) din 02 decembrie 2021 privind sesizarea Curții Constituționale în privința verificării constituționalității prevederilor art.322 Cod penal, și anume a sintagmei "transmiterea tănuită" și a sintagmei "prin orice mijloace", sub aspectul corespunderii cu prevederile art.23 din Constituția Republicii Moldova.

Anexă:

1. Demersul avocatului Leșanu Andrei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 157/26.07.2018 în vigoare din 14.10.2018 art.322 Cod penal;
2. Încheierea Judecătoriei Soroca(sediul central) din 02 decembrie 2021 privind sesizarea Curții Constituționale în privința verificării constituționalității prevederilor art.322 Cod penal, și anume a sintagmei "transmiterea tănuită" și a sintagmei "prin orice mijloace", sub aspectul corespunderii cu prevederile art.23 din Constituția Republicii Moldova;
3. Sesizarea;
3. Dosarul Penal (volum unic).

Judecătorul

Dinu Brașoveanu

164

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹

A.1. Persoană fizică

1. Trohin

2. Lilia

3. Adresă

4. Telefon

5. Reprezentant Av. Leșanu Andrei mun. Chișinău,

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

Cauza penală nr. 2020320092 a fost pornită la 10 martie 2020 în baza semnelor componente de infracțiune de la art. 322 alin. (1) Cod Penal „transmiterea tănuită de control prin orice mijloace persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a obiectelor sau a substanțelor a căror transmitere ori păstrare este interzisă conform legislației privind executarea hotărârilor cu caracter penal”.

Potrivit actului de învinuire, Trohin Lilia este învinuită precum că, la data de 05.03.2020 aproximativ ora 12:00 dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, având intenția de a introduce și a transmite bani condamnatului V.V., care este soțul său, și la acel moment era deținut în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cunoscând cu certitudine că introducerea, transmiterea și păstrarea mijloacelor bănești în instituțiile penitenciare este interzisă, s-a prezentat la camera de întrevederi a penitenciarului, având asupra sa, în buzunarul exterior al genții, mijloace bănești și anume o bancnotă cu nominalul de 100 euro, care în rezultatul controlului de specialitate efectuat la camera de întrevederi din incinta penitenciarului a fost depistată și ridicată de către angajații instituției.

În prezent, cauza este pendinte în Judecătoria Soroca, sediu central, dosar nr. 1-143/20 în gestiunea judecătorului Dinu Brașoveanu.

În ședința judiciară din 02.02.2021, avocatul Andrei Leșanu apărătorul d-nei Trohin Lilia, a depus un demers privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 157 din 26.07.2018 în vigoare din 14.10.2018, invocând prevederi neconstituționale din art. 322 alin. (1) Cod Penal.

C. Obiectul sesizării³

Exercitarea controlului constituționalității prevederilor:

Legea nr. 157 din 26.07.2018 în vigoare din 14.10.2018, art. 322 Cod Penal al RM, Transmiterea ilegală a unor obiecte sau substanțe interzise persoanelor deținute în instituțiile penitenciare, alin. (1) „Transmiterea tănuită de control prin orice mijloace persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a obiectelor sau a substanțelor a căror transmitere ori păstrare este interzisă conform legislației privind executarea hotărîrilor cu caracter penal se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 600 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 80 la 180 ore, sau cu închisoarea de pînă la 6 luni.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

CADRUL CONSTITUȚIONAL INCIDENT:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 4**Drepturile și libertățile omului**

- (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
- (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 22**Neretroactivitatea Legii**

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Articolul 23**Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle**

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26**Dreptul la apărare**

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

⁴stă parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Prevederile relevante ale Codului Penal sunt următoarele:

Articolul 3

Principiul legalității

- (1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală.
- (2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise.

Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale sunt următoarele:

Articolul 6 din Convenție: Dreptul la un proces echitabil.

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială instituită de lege care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa (...).

Articolul 7 din Convenție: Nici o pedeapsă fără lege.

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Pretinsa încălcare a art. 1 alin. (3) și art. 22 coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituție.

În motivarea excepției de neconstituționalitate criticile aduse impun concluzia că textele din art. 322 alin.1 Cod Penal „*transmiterea tănuită*” și „*prin orice mijloace*” nu întrunesc condițiile de calitate a legii, mai exact condițiile clarității și previzibilității. Aceste lipsuri s-ar datora faptului că legea nu stabilește ce semnifică noțiunea de transmitere tănuită și a conceptului prin orice mijloace; iar semnificația acestora este stabilită în practică, contradictoriu, iar de la caz la caz aceste noțiuni sunt interpretate extensiv.

Așadar, nu încapе îndoială că prevederile contestate contravin art. 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituția RM.

Noțiunea „*transmiterea tănuită*” și „*prin orice mijloace*” în coraport cu însăși esența articolului **Transmiterea ilegală a unor obiecte sau substanțe interzise persoanelor deținute în instituțiile penitenciare** nu beneficiază de o definiție clară, cazurile în care este aplicabilă legea dată sau cazurile care nu cad sub incidența răspunderii penale, fapt care face incertă stabilirea unui plafon de delimitare dintre fapta delictuală și cea nedelictuală, mai mul ca atât, conceptul „prin orice mijloace” avînd o definiție științifică care în sine întrunește atât mijloacele legale cît și cele ilegale, crează o practică judiciară neuniformă și o problemă de constituționalitate sistemică. Unul dintre principiile dreptului penal este cel al interpretării stricte, care este irealizabil în prezenta cauză. Așadar, o normă cu caracter vag exclude posibilitatea calificării corecte a faptei penale și prin urmare generează decizii arbitrare.

În asemenea cazuri, justițiabilul este privat de capacitatea de a prevedea din timp într-un mod rezonabil și corect în care condiții ar urma să răspundă în baza art. 322 alin. (1) din Codul Penal, în ipoteza în care i se incriminează că acțiunea sa a fost săvîrșită „*prin orice mijloace*”, aici în esența semnificației intră atât mijloacele legale cît și cele ilegale. Mai mult ca atât, dintr-o studiere mai amplă a practicii judiciare de aplicare a articolului 322 alin. (1) CP la condamnarea persoanelor însăși transmiterea în sine - nu a avut loc, deci justițiabilul în fapt este condamnat pentru transmiterea care nu a avut loc.

Chiar apelînd la consultanță de specialitate, nici specialistul nu ar putea determina exact care sunt cazurile care cad sub incidența răspunderii penale și cele care exced cîmpul de aplicare a normei de incriminare la art. 322 alin. (1) CP.

Considerăm că, în general, exigențele statului de drept presupun, *inter alia*, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la ce-a de-a 86 sesiune plenară, 2011 paragraf 41).

ită parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește un scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile tale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

În special în materie penală, dispozițiile art. 22 din Constituție, împreună cu prevederile art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale (nullum crimen, nulla poena sine lege).

În jurisprudența sa, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, a stabilit că art. 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (Del Rio Prada v Spania 21.10.2013 paragraf 77; Rohlena v Cehia 27.01.2015 paragraf 50; Vasiliauskas v Lituania 20.10.2015 paragraf 153). Această afirmație este valabilă și în contextul art. 22 din Constituție.

Legalitatea incriminării și al pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.

Principiul în discuție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestuia. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: 1. Să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; 2. Să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit art. 72 alin. (3) lit. n) din Constituție.

Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor dotate cu competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică să nu aplice legea dincolo de conținutul acesteia, și respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile.

Așadar, infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standartul calității, aceasta trebuie să fie, așa după cum afirmă constant Curtea Europeană **ACCESIBILĂ ȘI PREVIZIBILĂ** (Kononov v Letonia 17.05.2010 paragraf 185; De Rio Prada v Spania 21.10.2013 paragraf 91; Rohlena v Cehia 27.01.2015 paragraf 50...). De altfel, Curtea notează că și art. 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informație privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (Khlyustov v Rusia 11.07.2013 paragraf 68). Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștință publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza art. 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial.

La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată în cazul încălcării unei norme.

Persoanele vizate de norma de drept penal trebuie să fie apte să stabilească caracteristicile esențiale ale actului interzis doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică.

În același timp, pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție

adecvată împotriva arbitrarului (Sissanis v Romania 25.01.2007 paragraf 66). O putere discreționară care nu este delimitată chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității, aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr. 28 din 23.11.2015 paragraf 61).

În speță, observăm că art. 322 alin. (1) CP, stabilește răspunderea penală pentru „transmiterea tăinuită de control prin orice mijloace” persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a obiectelor sau a substanțelor a căror transmitere ori păstrare este interzisă conform legislației privind executarea hotărârilor cu caracter penal.

Menționăm faptul că în art. 322 alin. (1) CP, sunt specificate noțiunile de „transmitere tăinuită” și „prin orice mijloace” ambele noțiuni desemnând în sine obiectul sau produsul infracțiunii prevăzut la art. 322 alin. (1) CP. În ipoteza în care obiectul infracțiunii este o faptă de transmitere tăinuită care ar avea loc „prin orice mijloc” pune instanțele în imposibilitate de a aprecia gradul real prejudiciabil al pretinsei infracțiuni, fapt care se demonstrează printr-un simplu studiu de caz al practicii judiciare în privința aplicabilității art. 322 alin. (1) CP, asupra justițiabililor, or, în sine, în majoritatea cazurilor de condamnare a persoanelor în baza articolului dat însăși transmiterea tăinuită nu a avut loc, iar acțiunile persoanelor fie sunt subiect al tentativei de transmitere în cazurile când obiectele sunt ascunse, camuflate fie sunt subiect al introducerii din neglijență a unor obiecte care nu fac parte din categoria celor interzise în circuitul civil, în speță, acțiunile inculpatei putând fi catalogate ca un simplu incident, or, însăși perchezițiile corporale ale vizitatorilor necesită a fi efectuate conform legii pînă la intrarea pe teritoriul penitenciarului, și nicidecum după, ca și în cazul nostru, în scopul evitării incidentelor similare, care *inter alia* excede norma de incriminare. Or, în asemenea cazuri, nu există un careva grad prejudiciabil al acțiunilor persoanei în timp ce ultima oricum este supusă atît acțiunilor de urmărire penală cît și judecării acțiunilor sale în instanța de judecată **pentru o transmitere care în fapt - nu a avut loc**. Mai mult ca atît, nici nu putea avea loc, din motiv că, contact între vizitator și persoana vizitată are loc doar după procedura de percheziționare minuțioasă a vizitatorului, care în speță, este pusă în situația: inițial, este lăsat să intre pe teritoriul penitenciarului fără careva controale de rigoare, apoi în interior fiind percheziționat depistîndu-se bani asupra sa, obiect care orișice cetățean îl poate avea asupra sa, recunoscînd în același timp că bancnota îi aparține însă a fost uitată din neatenție în locul depistării sale, și anume în buzunarul exterior al genții fără fermoar, nemaiavînd posibilitatea de a se întoarce după linia de intrare în penitenciar pentru a lăsa obiectele fie uitate fie de care nu a acunoscut că sunt interzise, fie care au fost introduse din neatenție...oricum este atras la răspundere penală în aceeași măsură aplicîndu-se aceleași sancțiuni ca și persoanelor care introduc tăinuit, camuflat, sau ascuns, obiecte interzise acolo unde intenția de a introduce acele obiecte este vădit vizibilă.

După această clarificare, este indispensabil de a efectua testul calității legii în privința art. 322 alin. (1) din Codul Penal, așadar, sarcina Curții constă în a stabili dacă art. 322 alin. (1) CP este suficient de previzibil. Aici putem reține, că nivelul de precizie al legislației depinde într-o măsură considerabilă de conținutul instrumentului normativ în discuție, de domeniul pe care îl reglementează și de numărul și statutul celor cărora li se adresează. În prezenta cauză, gradul de previzibilitate al legii trebuie apreciat în lumina standardului „experienței juridice obișnuite”, pentru că norma contestată are o aplicabilitate generală. Atragem atenția asupra faptului că, nu există nici un text normativ care ar defini noțiunile de „*transmitere tăinuită*” și „*prin orice mijloace*” utilizate în dispoziția art. 322 alin. (1) CP. Mai mult ca atît, nici Curtea Supremă de Justiție nu a venit cu o hotărâre explicativă în privința cazurilor când poate fi aplicată norma dată, în timp ce un număr mare de condamnări în baza art. 322 alin. (1) CP au fost emise fără a se atrage atenția că nu a avut loc însăși produsul –obiectul infracțiunii „transmiterea tăinuită de control”. Important de menționat este și faptul că, derogări de la lista obiectelor interzise în penitenciare pot

apărea în anumite cazuri mai speciale: ca de exemplu – există deținuți cărora le sunt prescrise anumite medicamente sau substanțe medicamentoase interzise în penitenciar. La cererea motivată a deținutului, cu argumentele de rigoare (certIFICATE medicale, rețete, prescripții medicale) șeful penitenciarului este obligat să permită introducerea acelor obiecte (medicamente) pe teritoriul penitenciarului care inițial conform listelor obiectelor interzise pe teritoriul penitenciarului nu pot fi introduse. Aici suntem în situația când, conducându-ne de ideea că persoana care introduce „*prin orice mijloace*” a obiectelor aparent interzise pe de o parte a Regulamentului intern și permise pe de altă parte, tot cade sub incidența răspunderii penale chiar dacă acțiunile sale sunt absolut legale.

În consecință, se observă că atât noțiunea de „*transmitere tănuită*” cât și cea „*prin orice mijloace*” utilizată în art. 322 alin. (1) din CP, nu are, sau nu se vrea, să aibă un conținut previzibil, or, aici mai menționăm odată faptul că, persoanele care urmau a fi trase la răspundere pentru **introducerea obiectelor interzise în penitenciare** conform prevederilor Codului Penal până la modificările din 14.10.2018 care astăzi nu mai sunt actuale, sunt atrase la răspundere conform prevederilor actuale pentru transmitere în timp ce însăși transmiterea nu a avut loc în nici unul din cazurile care s-au finalizat cu condamnări ale persoanelor. Deducem că, norma contestată acordă instanțelor de judecată o marjă largă de discreție, fapt care generează existența hotărârilor judecătorești cu interpretări diametral opuse.

Astfel, menționăm faptul că jurisprudența în materie nu a dezvoltat pentru noțiunile criticate înțeles care să constituie un reper obiectiv în funcție de care să poată fi apreciat conținutul acestora. Judecătorii însăși, aflându-se în dificultate fiind puși în situația de a alege între mai multe variante posibile, în lipsa redării clare a normei și, implicit, a regimului sancționator aplicabil, or, acest fapt, ar da naștere cazurilor de aplicare eronată a normelor contestate, unii dintre inculpați fiind favorizați, iar alții defavorizați din cauza incertitudinii aplicabilității normei date.

Prin urmare, art. 322 alin. (1) din CP, este susceptibil de interpretare extensivă defavorabilă făptuitorului, iar așa cum a reiterat Curtea Europeană în cauza Prigala v Republica Moldova, 13.02.2018 paragraf 38-40) interpretarea extensivă defavorabilă constituie o încălcare a art. 7 din Convenția Europeană. Așa dar, în lipsa unor repere obiective, inclusiv normative, atribuirea unui document a importanței deosebite, se face la discreția celor care aplică legea penală, justițiabilul aflându-se într-o stare de insecuritate juridică.

Rezumând toate cele enunțate supra, conchidem că prevederile art. 322 alin. (1) CP, sunt formulate dintr-o manieră imprecisă și neclară și le conferă autorităților care le aplică o marjă largă de discreție. Prin urmare, ele nu îndeplinesc standartul calității legii penale, fiind contrare art. 1 alin. (3) și 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituție.

În urma celor expuse în sesizare, solicităm:

1. Declararea sesizării ca fiind admisibilă;
2. Exercițarea controlului de constituționalitate asupra textului din legea nr. 157/26.07.2018 în vigoare din 14.10.2018, art. 322 Cod Penal;
3. Declararea textelor „*transmiterea tănuită*” și „*prin orice mijloace*” din dispoziția art. 322 alin. (1) din Codul Penal al RM, nr. 985/2002 ca fiind neconstituționale.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

Cauza penală examinată în instanța de judecată.

⁶În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar la Curțile constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va prezenta în anexă.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria onoare că toate informațiile utilizate în prezenta sesizare sunt veridice.

Cu respect,

Lilia Trohin

Avocat Leșanu Andrei

The image shows two handwritten signatures. The first signature is in cursive and appears to be 'Lilia Trohin'. The second signature is also in cursive and appears to be 'Leșanu Andrei'. To the right of the second signature is a circular stamp, which is partially obscured by the signature. The stamp contains some text, but it is mostly illegible due to the signature and the quality of the scan.

Dosarul nr. 1-143/20

ÎNCHEIERE

02 decembrie 2021

mun. Soroca

Judecătoria Soroca, sediul central

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător

Dinu Brașoveanu

Grefier

Valentina Cucer

cu participarea:

Procurorului

Haric Evgheni

Apărătorului

Leșanu Andrei

examinând în ședință publică, în limba de stat, cauza penală potrivit căreia se învinuiește Trohin Lilia, în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 322 alin.(1) Cod penal,-

A CONSTATAT:

La data de 17 iunie 2020, în cadrul Judecătoriei Soroca , Sediul central, a parvenit dosarul penal în privința lui Trohin Lilia, conform căruia, inculpatei i se incriminează săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.322 alin.(1) Cod penal.

La aceeași dată de 17 iunie 2020, prezenta cauză a fost repartizată în mod automat aleatoriu Judecătorului Dinu Brașoveanu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, iar la data de 24 iunie 202, cauza prenotată a fost primită spre examinare și pusă pe rol.

În ședința judiciară din 02 decembrie 2021, avocatul Andrei Leșanu, apărătorul Dnei Trohin Lilia, a depus un demers privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 157 din 26.07.2018 în vigoare din 14.10.20018, invocând prevederi neconstituționale din art. 322 alin.(1) Cod penal.

Astfel, potrivit autorului demersului, cauza penală nr. 2020320092 a fost pornită la 10 martie 2020, în baza semnelor componentei de infracțiune de la art. 322 alin. (1) Cod penal „transmiterea tănuită de control prin orice mijloace persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a obiectelor sau a substanțelor a căror transmitere ori păstrare este interzisă conform legislației privind executarea hotărârilor cu caracter penal...”

Potrivit actului de învinuire, Trohin Lilia este învinuită precum că, la data de 05.03.2020, aproximativ ora 12:00, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, având intenția de a introduce și a transmite bani condamnatului Vrînceanu Vadim, care este soțul său, și la acel moment era deținut în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cunoscând cu certitudine că introducerea, transmiterea și păstrarea mijloacelor bănești în instituțiile penitenciare este interzisă, s-a prezentat la camera

de întrevederi a Penitenciarului nr. 6 Soroca, avînd asupra sa în buzunarul exterior al genții, mijloace bănești și anume o bancnotă cu nominalul de 100 Euro, care în rezultatul controlului de specialitate efectuat la camera de întrevederi din incinta Penitenciarului a fost depistată și ridicată de către angajații instituției.

Mai menționează apărătorul că, Trohin Lilia a recunoscut că bancnota îi aparține și a uitat că această bancnotă a pus-o din grabă în buzunarul exterior al genții. Atît la faza de urmărire penală cît și în instanța de judecată au fost constatate prin declarațiile martorilor următoarele circumstanțe:

1. Din cauza lipsei a unei încăperi special amenajate pentru percheziția corporală a vizitatorilor de gen feminin, perchezițiile se petreceau direct în camera de întrevederi, care se află în incinta penitenciarului.
2. Vizitatorii, în speță Trohin Lilia, pînă la efectuarea percheziției nu a avut contact cu soțul său condamnat, deci însăși pretinsa transmitere – nu a avut loc.
3. Bărbații vizitatori însă, sunt percheziționați la punctul de trecere și control, iar în cazuri similare cu speța dată, aceștia au posibilitatea de a lăsa banii depistați la ei chiar în punctul de trecere și control în dulapuri special amenajate pentru păstrarea obiectelor interzise în penitenciare.
4. Potrivit HG nr. 583/2006 din 26 mai 2006 privind aprobarea statutului executării pedepsei de către condamnați, secțiunea 24-a (accesul persoanelor în penitenciare) pct. 276 „Percheziția se face în încăperile unității de serviciu sau la punctul de control, de persoane de același sex cu cei controlați... (adică pînă la intrarea persoanei în incinta penitenciarului).

Invocă autorul sesizării, prevederile art. art. 7 alin. (3) din Cod de procedură penală, conform căruia, ”Dacă în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederile Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională”.

Conform art. 135 din Constituția RM, alin. (1) lit. a) Curtea Constituțională: exercită la sesizare controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui RM, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care RM este parte. Lit. g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție.

Informează avocatul că, demersul are ca obiect norma art. 322 alin. (1) din Codul penal, în ipoteza incriminării infracțiunii de transmitere tainuită de control prin orice mijloace persoanelor deținute în instituțiile penitenciare a obiectelor sau a substanțelor a căror transmitere ori păstrare este interzisă conform legislației privind executarea hotărîrilor cu caracter penal. Problematika esențială se referă la imprezibilitatea și lipsa calității minime a normei art. 322 alin. (1) din Codul penal al RM, în contextul specificării următoarelor sintagme:

1. Transmiterea tainuită;
2. Prin orice mijloace.

Articolele 1 alin. (3) și 22 din Constituție, garantează principiul legalității incriminării și pedepsei penale, iar art. 23 din Constituție stabilește exigențele referitoare la calitatea legii.

În cazul dat, sintagmele „transmitere tăinuită,, și „prin orice mijloace,, nu întrunesc condițiile de calitate a legii, mai exact, condițiile clarității și previzibilității. Aceste lipsuri s-ar datora faptului că legea nu stabilește ce semnifică noțiunea de „transmitere tăinuită,, și conceptul „prin orice mijloace,, iar semnificația acestora ar fi stabilită printr-o practică contradictorie și interpretare extensivă. Or, în acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut, în jurisprudența sa, că art. 7 paragraf 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (nullum crimen, nulla poena sine lege) – pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni – instituie și cerința ca legea penală să nu fie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie.

Așa dar, legea penală trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în temeiul acestora. Noțiunea „transmiterea tăinuită,, și ce-a „prin orice mijloace,, nu beneficiază de o definiție prestabilită sau de o explicație concretă, când anume fapta prejudiciabilă poate fi atribuită sintagmelor date, fapt care face incert stabilirea unui plafon de delimitare dintre fapta delictuală și ce-a nedelictuală, care poate fi considerat ca o transmitere tăinuită, ceea ce s-ar materializa printr-o practică judiciară neuniformă și o problemă de constituționalitate sistemică. Or, unul dintre principiile dreptului penal este ce-l al interpretări stricte, care este irealizabil în prezenta cauză. Așa dar, o normă cu caracter vag exclude posibilitatea calificării corecte a faptei penale și, prin urmare, generează decizii arbitrare. Încriminarea de către legiuitor a infracțiunii prevăzute la art. 322, în ipoteza acțiunii principale obligatorii redată cu utilizarea sintagmei „transmiterea tăinuită,, și „prin orice mijloace,, creează confuzii, imprevizibilitate în procesul de calificare a infracțiunii, oferind discreția arbitrară, subiectivă a autorităților competente (organul de urmărire penală, acuzatorul de stat și instanța de judecată), astfel încalcă art. 23 din Constituție (dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle) totodată încalcă art. 26 din Constituție (dreptul la apărare) și nu în ultimul rând dreptul la un proces echitabil art. 6 CEDO. Or, aprecierea „transmiterii tăinuită,, este o concepție prea generală în contextul în care expresia „tăinuită,, nu este definită de legiuitor în codul penal, dar are mai mult o interpretare științifică punând organele competente în situația de a aplica prezentul articol și în cazurile când însăși tănuirea nu are loc prin careva acțiuni intenționate ca de exemplu cum ar fi camuflarea, ascunderea, ect.

Reiterează apărătorul că, dispozițiile art. 322 Cod penal, încalcă principiul legalității incriminării și pedepsei, întrucât nu se poate stabili sub nici o formă care sunt activitățile care intră sub incidența normei de incriminare criticate. Deși, nu este posibil ca normele de incriminare să fie formulate cu o precizie absolută, astfel că, o marjă de interpretare rămîne pe seama aprecierii judecătorului, însă această marjă trebuie să se încadreze în limite normale și să fie de natură să asigure securitatea

juridică. Faptul că legiuitorul nu a indicat în mod expres ce semnifică „transmiterea tăinuită,, și „prin orice mijloace,, și în ce condiții se poate realiza infracțiunea, (condiție imperativă prevăzută de norma de incriminare), creează premisele unor interpretări subiective și abuzive. Or, se poate ivi situația când o faptă în unele cazuri se califică de organul de urmărire penală ca infracțiune, dar într-un final instanța apreciază că elementele acțiunilor săvârșite nu constituie acea infracțiune.

Aplicarea neuniformă a legislației în cazuri asemănătoare este cauzată nemijlocit din cauza neclarității art. 322 Cod penal, cu referire la sintagmele criticate în prezentul demers.

Totodată, legislatorul la adoptarea Legii nr. 157/26.07.2018 urma să prevadă ce constituie transmiterea tăinuită în contextul aplicării legii penale și cazurile în care acțiunile sau inacțiunile justițiabilului se încadrează în prevederile art. 322 Cod penal.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

Potrivit art. 134 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în RM, care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Potrivit art. 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită la sesizare controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui RM, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care RM este parte.

Conform practicii, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

1. Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

2. Excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia;

3. Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4. Nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate, iar în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea normelor, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

În finalul alegației, menționează apărătorul că, avînd în vedere că controlul constituționalității legilor ține de competența exclusivă a Curții, autorul a solicitat:

1. Admiterea demersului;

2. Emiterea încheierii de:

2.1. ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 322 aCod Penal și anume sintagma „transmiterea tăinuită,, și „prin orice mijloace,,;

2.2. Sesizarea Curții Constituționale a RM, prin intermediul Curții

Supreme de Justiție referitor la excepția de neconstituționalitate indicate în pct. 2.1.;

2.3. Suspendarea procedurii de examinare a cauzei penale cu nr. 2020320092, pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională referitor la sesizarea înaintată conform pct. 2.2. de mai sus.

2.4. Expedierea dosarului în adresa Curții Supreme de Justiție și informarea părții interesate despre ședința Curții Constituționale.

Ca urmare a examinării demersului prenotat, instanța consideră că este întemeiat, și din aceste considerente comunică următoarele.

În conformitate cu prevederile art.7 alin.(3) din Codul de procedură penală, "În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau **la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.**

Potrivit art. 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, "Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte".

Instanța de judecată notează că în temeiul Hotărîrii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că, în sensul art.135 alin.(1) lit.a) și g) coroborat cu articolele 20, 115,116 și34 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- **excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată** de către oricare dintre părți sau **reprezentantul acesteia**, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

-sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Prin aceeași Hotărîre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță supra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată constată că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărîrea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016.

În acest context, instanța consideră oportun verificarea constituționalității prevederilor art. 322 alin.(1) din Codul penal conform celor invocate de autorul sesizării, Avocatul Andrei Leșanu, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.23 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova.

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a ridica la cererea reprezentantului părții în proces, excepția de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei penale în privința inculpatei Trohin Lilia, care este învinută de Procuratura Raionului Soroca de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.322 alin.(1) Cod penal, a controlului constituționalității sintagmelor "transmiterea tănuită" și "prin orice mijloace" din art. 322 alin.(1) Cod penal.

În conformitate cu art. 7, 341-342 Cod de procedură penală, instanța de judecată,-

DISPUNE:

Demersul apărătorului Andrei Leșanu, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, se admite integral.

Se ridică excepția de neconstituționalitate sesizată de apărătorul Andrei Leșanu, pentru verificarea constituționalității sintagmelor: "transmiterea tănuită" și "prin orice mijloace", prevăzute la art. 322 alin.(1) Cod penal.

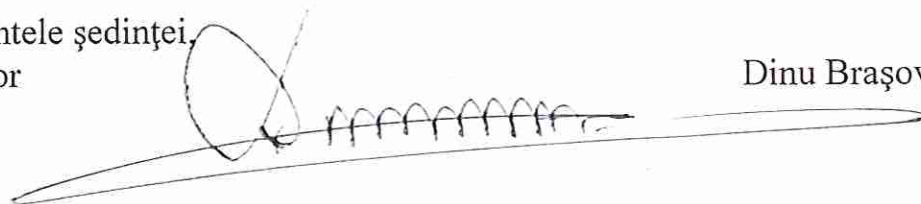
Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova referitor la excepția de neconstituționalitate a prevederilor prenotate.

Se suspendă examinarea cauzei penale 1-143/20 (1-20066016-46-1-17062020) aflată pe rolul Judecătoriei Soroca, sediul central.

Se expediază Curții Constituționale Sesizarea apărătorului împreună cu dosarul penal.

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței
judecător

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'D' followed by a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Dinu Brașoveanu